

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 34 Cor.
Pe jum. an . . . 12 e
Pe o lună . . . 3 e

Numi de Duminică
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Numi de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Nu-s destui jandarmi!...

(*) Atât printre slovaci, cât și printre români, sbirii guvernului au oprit mai multe adunări, pe motiv, că nu sunt destui jandarmi, cari să garanteze ordinea publică. Se înțelege, asta nu este decât un pretext nerușinat: întâiu pentru că stat mai polițienesc, împănat cu atâția jandarmi, nu există în Europa; iar a doua, pentru că la nici una din sutele de adunări ce am ținut atât noi românii, cât și aliații noștri slovaci, nu s'a întâmplat nici cea mai mică neorânduială. Popor mai iubitor de ordine ca al nostru nu există și ori cât ar fi de agitat, e destul un semn din partea frunțașilor, pentru că să se restabilească cea mai perfectă liniște.

Chiar unde s'a întâmplat vre-o tulburare nu poporul a fost de vină, ci provocători au fost jandarmii, ca la Aleșd, unde au împușcat 30 țărani (iar în temniță au ajuns peste 50) și ca la Beiuș, unde administrația a adus, sub scut jandarmeresc, pe veștiții bătauși din Târcaia ca să spargă întrunirea românească.

Este dar evident, că adunările naționalităților se opresc nu pentru că n'ar fi jandarmi, ci pentru că guvernul vrea să împiedice libera manifestare a opiniei publice românești, vrea să împiedice pe frunțași să ajungă în contact cu masele mari, ca astfel nici Maiestatea Sa să nu afle despre adâncă amarăciune și agitare de care suntem cuprinși în fața proiectului de reformă electorală a contelui Andrassy.

Pentru că nu suferă îndoială, îngâmfaful conte negru ne va fi înfățișat la Viena ca pe niște tembeli ori slăbănogi cari orice proiect ar aduce oligarhii, o să tăcem și să ne învoim la toate fără vre-o protestare. Cele peste o sută adunări, atât românești cât și slovace, desmint însă afirmările lui Andrassy, așa că pentru a nu fi dat și mai rău de rușine, nu i-a rămas decât să comită fărădelege să confişte dreptul de liberă întrunire... Altfel ușor se poate întâmpla ca să se mai țină vre-o sută două adunări populare românești și slovacești, ceace n'ar însemna numai protestare împotriva proiectului retrograd al lui Andrassy, dar și începutul unei noi lupte în viitor, luptă care să aibă de țintă schimbarea stărilor de lucruri ce se urmărește prin noul proiect.

Să presupunem anume, că Andrassy într'adevăr e cuprins de grija ca nu cumva românii să se ia la ceartă și, Doamne ferește, chiar de păr în vre-o adunare și n'ar fi destui jandarmi cari să ne despartă și să facă ordine. Oare și în acest caz, trebuie să ne confişte cel mai elementar drept cetățenesc? Oare de ce-i miliția în țară? Nu să garanteze siguranța publică? Dacă nu are destui jandarmi, Andrassy n'are decât să mobilizeze armata, honvezească și împărătească! Dar să ne oprească în exercitarea drepturilor noastre înscrise în constituția țării, nu ne învoim, ci protestăm cu toată energia.

Iar pe frații noștri de pretutindeni, țărani și cărturari, îi îndemnăm ca să apeleze hotărârile pașalelor de prin comitate și să nu

înceteze, ci să convoace alte și alte adunări! Cum opreliștele n'au altă țintă, decât să ne descurajeze ori să producă diversiuni printre noi, răspunsul nostru la toate abuzurile administrative nu poate fi decât: *să convocăm cât mai multe adunări!*

Audiențe la împăratul. Maiestatea Sa împăratul a primit ieri în audiență pe contele Zichy ministru a lătere și pe baronul de Beck, primul ministru al Austriei. Audiența baronului Beck a fost necesită de criza ministerială ce amenință guvernul austriac în urma luptelor aprinse dintre cehi și nemți.

Delegațiunea austriacă. În ședința sa plenară de ieri delegațiunea austriacă a desbătut budgetul Bosniei. Întăiu orator, delegatul Nemes, zice că a fost firesc ca pe urma anxietății să se audă numai sunetul de bucurie, deoarece orice altă manifestare de sentimente a fost înăbușită. E îndoios, că oare morarha va reuși cu misiunea sa culturală în Bosnia. Oratorul protestează împotriva unei astfel de alegeri a dietei provinciale care s'ar face pe baze confesionale. Afățarea veletăților confesionale numai spre consolidarea Bosniei nu slujește. Laudele presei din străinătate au fost plătite de ministrul Kálay, care și în Bosnia a îngrășat o mulțime de ziaristi pe cheltuiala statului. Dacă ar fi azi în Bosnia libertate de presă, lumea ar fi cuprinsă de mirare legitimă în urma veștilor ce ar primi de acolo. În p. p. n'au nici o încredere, căci la Saratovo au zidit o fortăreață, din care în caz de nevoie se poate bombarca orașul, dărâmandu-l până în temelii. Aceasta dovedește că poporul din Bosnia nu e din cele afară mulțumit de soarta sa. Toți câți nu sunt agreați de guvern sunt pansârbi și luați la goană. Oratorul arată apoi prigonirile îndurate de presa bosniacă. Ziarul »Srpseska Rjec« a fost confiscat din pricina unui articol scris de

FOIȚA ZIARULUI TRIBUNA.

Spiru Călin.

De Ioan Slavici.

(Urmare).

VI.

De aici înainte Alina, eu, cumnată-mea, preuteasa, soacră-mea, cealaltă, preuteasă, cei doi popi, unul socru și altul cumnat, nu mai vorbiam când ne întâlneam decât despre cele două locuri și făceam fel de fel de combinațiuni, cum să-l urnim din loc pe Spiru, ca să zidească. Veta nu se amesteca în vorbele noastre. Așa ori așa, dînsa știa ce are, și ori-și ce am fi pus noi la cale, aveă și ea parte și la foloase și nu se temeă, că n'o să aibă la bătrânețe din ce să trăiască.

Spiru nu mai răsufia nimic: eră par'că în viața lui nu i-ar fi trecut prin minte să facă planuri și combinațiuni.

Prin luna August cele două case mari erau gata, italianul iar își căntă de lucru, iar Spiru plătise datoria la Banca Națională, își mai cumpărase câteva mii în scrisuri și așteptă să fie gata și casa din fundul curții, ca să-și poată încheia socotelile cu italianul.

Dupăce s'a făcut și asta, am pus biletele de închiriere la casa din față și mai nainte de a începe să ne mutăm, au venit socru-meu și cumnatu-meu, ca să facă șfestania, și am dat o masă mare, la care l-am pus, se înțelege, pe Spiru în frunte.

Pe la sfârșitul mesei socru-meu, și popă, și om bătrân, a închinat în sănătatea lui Săru și luându-l așa mai pe departe, i-a urât, între altele, să reușească în toate întreprinderile, pe care le face și să mai zidească cu ajutorul lui Dumnezeu multe case.

„Să vedem, ce chirie o să ne aducă casele dela stradă, răspunse el. — Să vedem, ce se mai întâmplă până la primăvară. — Multe mai sunt de văzut!”

Până la primăvară mai erau însă vre-o opt luni de zile, o întreagă veșnicie mai ales pentru cumnatu-meu, care, popă adevărat, aveă trei copii, deși nu eră decât în abia al cincelea an al căsătoriei sale. Om, care prea multă treabă nu aveă și știa să alerge și să le ispitească toate, el nici nu aveă nevoie de Spiru, ci putea să-și facă însuși treburile și pe la sfântul Dumitru și intrase în vorbă cu câți-va „amatori.”

„Cumnată, — îi zise acum Vetei, — eu am o idee să-ți vinzi locul și să zidim cu banii, iar chiria s-o împărțim în două.”

Ea se uită lung la el.

„Idea ar fi bună, — îi răspunse, — dar nu e a ta, ci a d-lui Călin. — Cu el ori fără de el?”

„Fără de el, — răspunse popa. — El nu se bagă în asemenea treburi fără ca să câștige ce-va, cât de puțin, dar ce-va: de ce să n'alerg eu, ca să nu-i dau câștigul!”

„Alerg și eu, — îl incredință Veta, — că sunt aci la fața locului. Dar casele ale cui să fie?”

„Ale noastre în parte”, — grăi popa.

„De ce? — întrebă dânsa. — De ce să fie în parte? Ale voastre să fie, că aveți copii, mie

să-mi dați jumătate din chirie, ba, — urmă după o pauză, — dați-ți fi oameni cu minte, mai-ați da câți-va ani de-a rândul, ca cumnatul lui Călin, întreaga chirie pânăce nu ies banii mei, ca să rămâneți apoi stăpâni nesupărați. Acum, când sunt copiii mici, dați mai ușor chiria întreagă decât jumătate mai târziu, depăce vor fi crescut copiii și se vor mai fi și sporit, poate.”

„Să vedem, — răspunse și popa. Să mă mai gândesc. Mai bine ar fi fără îndoială așa — numai dacă se poate.”

Așa s'a și făcut înțelegerea, căci așa voiau mai ales bătrânii.”

„Aidadee! — exclamă Spiru când i-o spusese aceasta. Am zis de atâtea-ori să nu vă băgați în lucruri, la care nu vă pricepeți! — Nu vezi c'o înșeală cu vre-o 20 la sută!?”

El scorse apoi carnetul și creionul, ca să-mi facă socoteala.

„Ia să vezi, — urmă apoi peste cât-va timp. Să zicem că locul se vinde cu 32.000 lei. Atunci celalalt loc cu case cu tot prețuiește de două-ori atât, adecă 64.000 lei. Dacă socotim venitul dela acest capital cu 7%, chiria trebuie să fie de aproape 4500 lei pe an. Seade acum fonciera, reparaturile și ce-o mai fi, și el nu poate plăti mai mult de 4000 lei pe an, două mii de Sf. Gheorghe și alte două de Sf. Dimitrie. Li trebuie dar 16 jumătăți de an, ad-ă opt ani întregi, ca să achite suma de 32.000 lei. Așa e ori nu?”

„Așa e”, — răspunse eu.

„Dacă vom fructifica acum cu 5%, cum se cuvine, cele 2000 lei, pe care le ia din jumătate în jumătate de an, — urmă el, — ea va aveă

profesorul Masaryk, despre senzul constituției, articol apărut întâiu în »Neue Freie Presse«. O mulțime de italieni au fost expulsați, pe motiv că răspândesc ziare italiene. Amintește procesul dela Banjaluka, în care au fost osândiți până și culegătorii, cari au cules articolul incriminat, la doi ani temniță. Secretul epistolar nu e sfânt. Dintre 9533 de funcționari administrativi, numai 3072 sunt cetățeni din Bosnia.

Vorbește apoi fostul ministru austriac, *Baernreither*, care povestește impresiunile și experiențele sale culese într-o călătorie mai lungă în Balcani. Delegatul *Biankini* înșiră gravaminele croaților și cere sanarea situației croate prin volnicie. Cere să se elibereze Croația de sub jugul unguresc. Președintele îl cheamă la ordine.

Mai vorbesc o seamă de delegați despre complicațiile provocate de anexiune.

*

Delegațiunea ungară se va întrași azi, Vineri, la orele 3 după amiază.

*

Ambasadorul Tschirschky în Budapesta. Ambasadorul Germaniei la Viena, dl Tschirschky a sosit ieri dimineața la Budapesta. După informațiile oficiale „B. T.“ venirea ambasadorului german e în legătură cu apropiata vizită a împăratului Wilhelm la Viena. Dl Tschirschky a fost primit în audiență specială de către M. Sz., — iar cu acceleratul de după amiază a întraș la Viena.

Marele meeting din București.

Duminecă seara la orele 8 și jumătate, a avut loc în sala Dacia marele meeting convocat de Liga Culturală a se protesta contra atitudinii Austriei.

Încă de pe la orele 8 sala Dacia se umpluse de lume compusă din studenți, meseriași, comercianți etc., așa că la ora anunțată întrunirea a fost declarată deschisă.

Dnul *Sava Șomănescu*, președintele Ligei, este primit în aplauze la tribună. D sa începe prin a spune: am așteptat să auzim un cuvânt de orientare din partea guvernului pentru interesele țării noastre.

În alte țări, miniștri caută a se folosi de prilejul întrunirilor pentru a se exprima relativ la interesele țării.

Arată că nu e nici un popor mai rău tratat în Ungaria decât frații noștri. Arată cum unguirul

au maghiarizat toate denumirile. A expus prigonirile justiției maghiare, a oligarhiei feudale, care conduce statul maghiar și care n'a schimbat nimic din procedurile evului mediu.

În ce privește școala, guvernul maghiar a făcut legi prin cari cer învățătorilor români să dea examene de limba ungară.

În ce privește presa, cenzura cea mai odioasă își exercită presiunea asupra fraților noștri. Noua lege a școalelor pentru a înăbuși cultura românească impune comunelor sărace obligațiunea de a plăti lefuri mari învățătorilor. Bătrânul împărat Franz Joseph nu mai are energie de a ține în frâu acest popor sălbatic.

Trebuie să ne deschidem ochii căci altfel vom pieri.

Dnul *Iorga* este primit la tribună cu tunete de aplauze și ovațiuni, cari durează mai multe minute.

D sa începe a spune: În seara aceasta nu vă chlamă un partid, care a ignorat chestiile naționale totdeauna, vă chlamă Liga culturală, care ocrotește cultura neamului din care reese viitorul nostru. Liga Culturală înseamnă unirea românilor din toate clasele sociale.

Arată că bibliotecile populare cercetate de lume au contribuit într-o mare măsură la ridicarea Bulgariei de azi.

Când prin cultura națională cele l'alte țări se ridică e datorită guvernului nostru de a întemeia o cultură națională, care este sufletul unei țări și care ar fi adevărata politică cinstită.

Țara noastră n'a avut o politică externă. Neamul românesc dacă stă sub pumnul unguirului, sub disprețul rusului, sub indiferența austriacă, aceasta se datorește faptului că n'am avut o politică externă.

Ridicilizează pe așa zișii oameni politici cari fiind în contact cu cancelarii străini, nu se preocupă de loc de interesele noastre neglijând politica noastră națională, orientată după idealurile neamului.

Politică națională presupunând cunoașterea evenimentelor ce se petrec în politica internațională, face ca acea iubire ideală să nu domnească în toate locurile și oamenii noștri politici fac politica ca și amorul: al tău până la moarte.

Critică pe diplomații noștri cari nu fac decât o politică de umilire, de ingenunchiare, politică care, însă, a adus României denumirea de element de ordine și de progres. Ne lipsește încrederea în noi și totdeauna așteptăm certificatele și atestatele de cuminenție ale străinătății.

Oratorul ridiculează mania noastră de a ne simți mândri de cuvintele binevoitoare ce se spun când și când prin gazetele occidentului.

Ne încântă osanalele, laudele și buchetele de flori ce ni-se dau de străini, buchete de flori cari, de cele mai multe ori seamănă »coroanelor ce se depun, pe sicriile morților«.

Face apoi istoricul principatelor și arată că atunci Europa ne-a găsit nepregătiți. Austria căreia nu-i convenia întărirea noastră s'a opus prin toate mijloacele la săvârșirea acestui act istoric.

Franța, sora mai mare, ne-a dat atunci tot sprințul ca să ne întremăm.

Trecând mai departe analizează care eră situația României după 1877.

Pe Rusia o scăpasem de marea rușine ce eră să o pătească, dar drept recunoștință ne-a furat Basarabia.

Atunci am rupt legăturile seculare de prietenie am înclinat către statele apusului și îndosebi către Austria. Dar pe când noi ceream cruțare față de românii de dincolo, ea nu făcea decât să-i lase pe mâinile Ungurilor.

Mai mult Austria după războiul dela 77 a voit să se transforme în jandarmul plutitor al Dunării pentru interesul negustorilor de acolo, al Dunării care din timpuri străvechi a mărginit ținuturi românești și a fost a noastră.

Vorbește apoi de persecuțiunile ce ne-au fost dat să le îndurăm noi, românii. În Rusia, lupta contra noastră e simplă: autoritatea pornește campania contra școlii spunând populației că nici apostolii n'au știut carte și deci nici ea să nu mai învețe carte românească sau rusească, ci să se mulțamească a trăi în învățăturile creștinești. În Ungaria, însă, situația e altfel. Acolo maghiarii conștienți de puterea culturii caută nu s'o distrugă, ci să se folosească de puterea ei, punând-o în serviciul maghiarismului. Învățătorul e momit cu leafă mai mare ca să predea limba maghiară, i-se pune la dispoziție local încăpător, i-se oferă avantajii.

Iar părinților li-se spune sub o aparență de logică: ce au să piardă copiii de vor ști două limbi, dimpotrivă!

Arată cum în tendința lor de maghiarizare unguirii au schimbat și numele satelor, orașelor, locurilor, numai și numai pentru a se pierde orice urmă care amintește viața românească.

În privința tratatului dela Berlin spune că nu este decât o ficțiune azi și profită de el numai puterile mari.

Cere facerea unei curate politici românești, un pan-românești, căci nu a sosit încă momentul. Își pune speranța în tineret că va munci cu răvnă pentru întărirea culturii naționale. Vorbind de situația României față de statele balcanice constată că noi în disprețul nostru față de cei de

la sfârșitul anului al optălea — nu 32.000, ci peste 38.800 lei“.

„Așa e, — observai eu. Să mai adună din camete 6800 lei“.

„Da, — zise el, — Dacă însă ea nu ti dă cele 32.000 lei ci le ține și fructifică tot din jumătate în jumătate de an, are la sfârșitul anului al optă-lea 47.500 lei, deci s'au adunat din camete 15.500, deci cu 8700 lei mai mult. Cu atât a înșelat-o. — Ca să n'o înșele, are să-i plătească timp de zece ani câte 2000 lei la șase luni. — Cine se îndoiște, să-și facă însuși socoteala.“

Eu nu mă îndoiam.

„Care va să zică și eu tot pe zece ani am să-ți las chiria?“ — întrebai.

„Doamne ferește! — întimpină el. — Lasă, că ai locul, dar atârână atât dela cheltuielile, cu care faci casa, cât și dela chirie. Dacă faci casa ieftin și-o întreții bine, ca să iai chirie nu de 7, ci de 8, ori poate chiar de 10%, scapi mult mai curând. Vorba e să aveți răbdare, că vă fac eu, dacă-mi găsește socoteala, nu o casă, ci patru, pe fiecare loc câte două. Cu o singură casă pe loc atât de mare nu-mi găsește socoteala. Costă prea scump locul și e prea mică chiria“.

„Vorba e începem la primăvară?“ — stărnii eu. El dete din umeri.

„Nu știu, — zise. — Uite, — să-ți vorbesc deschis. — Am părăsit gându-l de a-mi zidi casa. Tot e mai cu minte să-mi zidesc la una din case un apartament, trei încăperi cu intrarea din stradă, ca să nu supăr pe nimeni când ies ori intru și să le iau cu chirie. Nu pot însă s-o fac aceasta câtă vreme nu scap din ticăloșia, în care

mă aflu. Trebuie să-mi găsească o femeie cum se cade. Am schimbat până acum cinci și de geaba“.

„Care va să zică — asta e! — strigă Veta. — Să așteptăm noi toți până ce nu-și va fi găsit el servitoare pe plac!? — Dar n'o să-și găsească nici odată: un smintit ca el nu se poate nărași cu nimeni. — Să-mi dea cumnatul chiria pe zece ani, și facem și noi de noi!“

Cumnatul se codia însă și zicea, ca Spiru e un intrigant, care bagă zizania în familie, ca să câștige și el ceva din nevoile altora.

„Știi ce m'am gândit eu? — grăi în cele din urmă Alina. — Să-l luăm cu masa la noi până ce nu-și va fi găsit pe cineva și nu e lucru mare pentru noi să purtăm de grijă, ca femeia, pe care o va fi având, să-i țină casa în bună rânduială“.

„Unde te-ai pomenit, femeie!? — îi zisei eu. Să vină el la droaia asta de copii!“

„Dar zice că-i plac copiii și văd eu, că-i plac, — întimpină el. — Apoi s'a mai și obișnuit cu noi, — văd eu că s'a mai obișnuit. — Zău c'ar fi o bună idee“.

„Nu! — zisei eu scurt. — Sarcina asta e grea, nu santeți în stare s'o purtați și, vorba lui, țin să rămânem prieteni“.

Veta-și îndeasă pumnul și-l ridică.

„Nu suntem în stare!? — zise. — Las' că l-ași pune eu la regulă și l-aș învăța să trăiască între oameni“.

„Tocmai asta e, — întimpină eu ne mai putându-mă stăpâni. — Unde v'ați gândit: voi amândoi într-o casă; ar trebui să ne luăm noi ceilalți lumea în cap“.

Ea se oită la mine lung și aspru.

„Care va să zică eu sunt femeie, cu care nu poate nimeni să trăiască sub acelaș acoperământ!? — Nu numai slută, ci și rea, hără grosă! — Știu, zise ea, — am simțit adeseori și văd în fiecare zi că-ți sunt nesuferită!“

„Dar n'am înțeles-o așa, — o întrerupsei eu desnădăjdut, că mi-am aprins paie în cap“.

„Ți-a scăpat vorba, care-ți dă de gol gândul, — urmă ea; — să știi însă, că nici nu de dragul d-tale am venit și stau la casa surorii mele, ci pentru că mi-e milă de ea și-mi iubesc nepoșii. — Și am să stau, — urmă îndârjită, — am să stau, vrei ori nu vrei, am să stau, că nu la d-ta stau, ci la dânsa, și dacă nu-ți place, du-te la plimbare cu odorul acela de prieten, care fuge de casa aceasta fiindcă mă știe și pe mine în ea. Eu tot nu mă supăr, ci-mi caut de treabă, și puțin îmi pasă și de d-ta, și de el, dacă știu că am dreptate“.

Ce puteam să i fac, dacă aveă dreptate!? — O lăsam să-și verse focul.

„Da, domnule, am dreptate, și pentru atât treabă n'o să-mi las eu laptele să dea în foc, — mai adaugă, apoi ieși“.

„N'o știi, cum e!? — mă muștră Alina. — Ce nevoie aveai s'o atingi!“

„Ei, zisei eu strimtorat — Las-o acum! — Am făcut-o și eu! — N'aveai însă nici tu nevoie să vii cu asemenea idei când știi că-i sare tandă de câte ori e vorba de dânsul. — Are, — ai vorba, — și el toanele lui, dar avem și noi c-vinte de a-l „economisi“, cum zice tata“.

(Va urma)

peste Dunăre și în grabă de a imita formele civilizației apusului, ne-am rătăcit în urmărirea fantomei Occidentului și am pierdut realitatea Orientului. Astăzi în Orient unde am fi putut avea cuvântul hotărâtor, prin politica greșită ce am urmat ne găsim păgubiți moralmente. Evenimentele se petrec fără știrea noastră nimeni nu mai vrea să țină seamă de noi.

După ce se retrage dela tribună în aplauzele nesfârșite ale publicului, dl Iorga revine și cetește următoarea :

Moțune.

»Desaprobând politica de sprijinire exclusiv de puterile mari din vecinătatea noastră, cari deținând pământ românesc încearcă prin înăbușirea culturii românești, peirea sufletească a 4 milioane de români, cerem inaugurarea unei noi politici externe care plecând dela conștiința unității neamului și în interesele lor solidare în toate privințele, și dela pregătirea statului românesc pentru misiunea sa logică să caute apropierea de vecinii României în peninsula balcanică cari sunt păgubiți și amenințați de aceleași mari puteri cu caracterul vechi internațional rezimate pe cucerirea și pe înăbușirea aspirațiilor naționale și să dobândească această unire pentru apărarea și realizarea sfintelor idealuri naționale, locul hotărâtor ce se cuvine de drept României, vechea vatră a culturii și libertății în răsăritul Europei«.

Intrunirea a luat sfârșit la orele 10 jum., după care imensa mulțime de lume s'a împrăștiat în liniște.

La plecare un însemnat număr de studenți și cetățeni au făcut manifestații de simpatie dlui Iorga, conducându-l în urale până la trăsură.

(„Viitorul“).

Privitor la mișcarea națională despre care ziarul național-liberal »Viitorul« da un raport așa de frumos, »Conservatorul« scrie :

»Urmărim cu simpatie mișcarea naționalistă, ce-și face drum în țara noastră. Față de curențul nenorocit, pornit de liberali la sate, spre a distruge echilibrul nostru social, salutăm ca zori ale unor vremuri mai bune mișcarea sănătoasă a elementului naționalist, care nu caută să distrugă, ci vrea să cimenteze temelii, pe care se înalță neamul românesc.

Mișcarea naționalistă, așa cum a început să se manifesteze, merită o deosebită atențiune. Societățile »Liga culturală« și »Carpații«, abia dând semne de viață până acum, din cauza amestecului politicianilor în decursul vremii, — dovedesc acum o maturitate, o țintă mai lămurită, care este o cheazășie, că pe viitor aspirațiile naționaliste nu vor mai suferi înfrângeri rușinoase.

A fost multă lume la Dacia aseară, dar meatingul, — deși a luat parte la el multă tinerime, — și-a păstrat caracterul demn al unei întruniri de elemente sănătoase, neinfluențate de uritele deprinderi, cari au scoborit mult nivelul luptelor politice din țara noastră. Este desigur o notă bună pentru naționaliști, cari au organizat manifestația de aseară, că nu dau ocazie la intervenția poliției și a armatei, provocând turburări, ce de obicei au ca urmare scuzele guvernului.

Astfel, mișcarea naționalistă care s'a pornit în toată țara își găsește încă o justificare.

Pe când toate țările, prin reprezentanții lor autorizați la guvern, și-a spus păsul și au marcat lămurit năzuințele și aspirațiile lor, numai statul nostru pare lipsit de orice orientare, din cauza unui guvern slab și în plină descompunere.

Atmosfera aceasta grea, care apasă toate sufletele naționaliste și patriotice din țara noastră, trezește poporul și a pornit o mare mișcare naționalistă, care amenință să ia serioase proporții.

Lupta pentru votul universal.

Noui adunări românești.

Socialiștii în pasivitate?

Poporalii și dl Andrassy.

Adunări oprite.

Cum la primele raze ale soarelui de primăvară, pornindu-se ghiața de pe suprafața unui râu gigantic, pe urma lespezilor de ghiață ce se topesc de respirația caldă a naturii, năvălesc valuri pline, valuri cutropitoare, așa năvălesc azi valurile trezirii la conștiința de sine peste cuprinsul românesc al acestei țări, iar ghiața indolenței noastre proverbiale pare că se sfarmă pușderii.

Din toate părțile sosesc vești îmbucurătoare, fruntașii noștri s'au pus pretutindeni pe lucru. Numărul adunărilor poporale românești sporește mereu și în curând nu va rămâne colț românesc care să nu resfrângă strigătul de protestare împotriva temerarei legi proiectate de guvernul unguresc.

Ni-se abat ochii spre ținuturile cari n'au dat încă semne de trezire, dar nu învinuim, ci nădăjduim că primejdia ce amenință asupra noastră va risipi amorțeala din sufletele românești și vom auzi încurând și strigătele lor de luptă.

Românii din comitatul Aradului nu vor lipsi nici acum din rândul întâiu După cum suntem informați, deja în săptămâna viitoare va începe un șir lung de adunări. Alegerile sinodale, precum și sezonul târgurilor de țară, împiedică pentru moment ținerea adunărilor.

Dar în măsura în care crește avântul luptei, se îndârjesc și slujbașii guvernului. În pornirile lor mârșave pun stavili mișcării de protestare, opresc adunările, ori simplu nu le iau la cunoștință pe motiv... La ce se mai și spun motivele?

Socialiștii -- în pasivitate.

Proiectul de lege al contelui Andrassy i-a agitat strașnic pe socialiști. Pe lângă întrunirile numeroase de protestare ce au ținut, ei se preferă îndeosebi pentru o luptă extraparlamentară, așa că vor inaugura o politică pasivistă față de parlament.

În cea mai apropiată adunare a partidului Garami Ernő — scrie »Népszava« de azi — va propune următoarele :

»Adunarea extraordinară a partidului să declare, că dacă reforma electorală se va face în sens de a se cuprinde în lege dreptul plural și aceasta se va ridica la valoare de lege, cu toată împotrivirea proletariatului : partidul social-democrat nu va lua parte la alegerile ce se vor face pe această bază, prin consecvență organizarea și tactica partidului are să se schimbe îndată potrivit luptei extraparlamentare«.

Deodată cu această declarație a socialiștilor, presa coaliției întregirează articolul

dlui Vlad apărut în »Lupta«, care de asemeni pledează pentru pasivitate în caz dacă s'ar realiza proiectul lui Andrassy.

Poporalii și reforma electorală.

Ieri după amiază la orele 3 partidul popular a ținut ședință, în care contele Andrassy a făcut cunoscut proiectul său electoral. »Budapesti Hirlap« dela 30 c. scrie că deputații populari au primit destul de rece acest proiect. Unul dintre deputați, din încredințarea partidului, a cerut mai multe lămuriri, discuție însă nu s'a făcut, căci așa s'a hotărât ca proiectul să fie discutat numai după ce va fi prezentat dietei.

Poporalii au decis însă că înainte de primirea proiectului să pretindă aranjarea chestiei congruei.

Adunări în cercul Dobrei.

Alegătorii și poporul cercului electoral al Dobrei se convoacă la două adunări poporale :

Prima se va ține la Ilia-Murășană la 1 Nov. st. n. Duminică înainte de amiază, la orele 10, în sala cea mare, la caz de timp favorabil în curtea hotelului Central, — (fost Vânătorul) ;

A doua adunare se va ține tot în aceeași în Dobra, la orele 2 după amiază, în pavilionul — la caz de timp favorabil în curtea, — hotelului »La Husariu« cu următorul program :

1. Deschiderea adunării.
2. Debatere asupra situației politice cu privire la votul universal.
3. Propuneri.
4. Închiderea adunării.

Dobra, la 26 Octomvrie.
Iosif Criste proprietar Dobra, Dr. Ștefan Rozvan avocat (Ilia-Murășană).

Adunare la Boziaș.

Locuitorii români ai comitatului Târnavei-mici se convoacă la adunarea poporală, ce se va ține Duminică la 1 Noemvrie st. n. 1908, în comuna Boziaș (Borzás) la orele 9 a. m., cu următorul program :

1. Constituirea biroului și deschiderea adunării.
2. Situația politică generală și votul universal.
3. Proiect de rezoluțiune.
4. Închiderea adunării.

Boziaș, la 28 Octomvrie st. n. 1908.
Laurențiu Pascu, Grigoriu Nistor, Gheorghe Săbău, Nicolae Costea, Ioan Muntean, Teodor Vassiu, Gerasim Popa, Pantilie Popa, Teodor Muntean, Dr. Romul Boilă, Ioan Anca, Nicolae Piaton, Victor G. Maior, Vasile Pop, Danil Boilă, Iulius Anca, Simion Anca, Gerasim Avram.

Adunare la Șonfalău.

Locuitorii români ai comitatului Târnavei mici se convocă la adunarea poporală, ce se va ține Duminică, la 1 Noemvrie st. n. 1908, în comuna Șonfalău, (Sövényfalva) la orele 11 și jumătate a. m. cu următorul program :

1. Constituirea biroului și deschiderea adunării.
2. Situația politică generală și votul universal.
3. Proiect de rezoluțiune.
4. Închiderea adunării.

Șonfalău, la 28 Octomvrie st. n. 1908.
Laurențiu Pascu, Nic. Piaton, Zachiu Suciu, Naftailă Munteanu, Naftailă Popoviciu, Dumitru Belia, Ștefan Suciu, Ioan Medeșan, Al. Medeșan, P. Suciu, Dr. Romul Boilă, Ioan Anca, Grigorie Nistor, Victor G. Maior, Vasile Pop, G. Oprea, Danil Boilă, Iuliu Anca, Simion Anca, Pompeiu Demian.

Adunare la Pecica.

Mare adunare poporală pregătesc Pecicanii pe Duminică după amiază la 1 Noemvrie a. c. pentru a protesta în contra proiectului proiect de vot plural al lui Andrassy. Convocarea e subscrisă de : Dr. A. Novac, avocat ; Dr. D. Barbu, paroh ; S. Novac, jude reg. penz. ; Dr. L. Ghebeș ad-

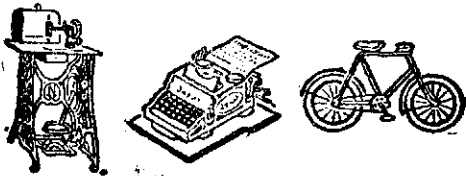
Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

FALK IMRE se pot procura cu plătere în rate

►► **Mare atelier mecanic de reparaturi.** ◄◄

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară.

Cu stimă : **F a l k i m r e**, **K o l o z s v á r**, str. Deák Ferencz nr. 30.

vocat; S. Tamașdan, paroh; E. Hedeșan, învățător; S. Rogia, învățător; P. Russu, învățător; E. Moldovan, învățător; T. Orga; G. Dragoș, jude comunal; Arc. Ponta și de alți fruntași. Oratori sunt numiți Dr. Demetriu Barbu, Dr. Aurel Novac, fost cand. național al acestui cerc; Dr. L. Ghebeleş — eventual vre-unul dintre deputații naționali invitați.

Adunare la Bocșa.

Alegătorii din cercul Bocșei sunt invitați la adunarea poporală, care se va ține în 1 Nov. st. n. la 3 ore după amiază în piața mare din *Bocșa-Română*. Ordinea de zi: Discuțiune asupra votului universal. Bocșa-română, la 16 Oct. 1908. Constantin Morariu, Petru Verdeu, Costa Oance, Alexandru Popoviciu, Ioan Roșiu.

Adunare la Cetatea de Baltă.

Locuitorii români ai comitatului Târnavei-mici se convoacă la adunarea poporală, ce se va țineă Duminecă la 1 Noembrie st. n. 1908, în comuna *Cetatea-de-baltă* (Kükölkövar) la orele 2 p. m. cu următorul program:

1. Constituirea biroului și deschiderea adunării.
2. Situația politică generală și votul universal.
3. Proiect de rezoluțiune.
4. Închiderea adunării.

Cetatea-de-baltă, la 28 Octomvrie st. n. 1908. Nicolae Todoran, Miron Dascăl, Vasile Lica, Nicolae Tătar, Șofron Todea, Nechită Tătar, Nicolae Cucuiu, Mihailă Cucuiu, Vasile Tătar, Vica Tătar, Ioan Oltean, Andreiu Cucuiu, Ioan Cucuiu, Laurențiu Pascu, Dr. Romul Boilă, Ioan Anca, George Danilă, Victor G. Maior, Grigorie Nistor, Vasile Pop, Iulius Anca, Simion Anca, Danil Boilă, Ioan Părău, Nicolae Părău, Petru Stan.

Adunare la Sânmiclăușul-mare.

După cum suntem informați, fruntașii din *Sânmiclăușul-mare*, din Torontal, au hotărât convocarea unei adunări poporale pe ziua de 8 Nov., pentru a protesta contra pluralității intenționate de guvern și a cere votul universal, egal, secret și după comune. La aceasta adunare vor fi invitați mai mulți deputați naționaliști. Până acum a promis, să ia parte dl Vasile Goldiș.

Adunări în cercul Lugojului.

Duminecă în 1 Noembrie st. n., vom țineă adunare poporală la orele 1 și jumătate după amiază în *Sărăzani* și la orele 3 și jumătate în *Pogănești*.

Se va prezenta la aceste adunări Prea onorat domnul Dr. Gheorghe Popovici, inabilul nostru deputat cercual și își va da darea de seamă despre activitatea sa și a clubului naționalităților din parlament pentru trecut, totodată își va dezvoltă programul de acțiune în parlament pentru viitor.

Să fim deci Duminecă cu mic cu mare la aceste adunări în *Sărăzani* și *Pogănești*.

C. Brodiceanu, Dr. A. Ciupe, Dr. V. Bésan, Dr. N. Ioanoviciu, N. Drăgan, Dr. A. Valean, Dr. P. Maier, Dr. N. Petroviciu, Dr. St. Petroviciu, G. Petroviciu.

Adunare la Crișcior.

Alegătorii români din cercul Băii de Criș se convoacă în mare adunare de protestare în contra votului plural, pe Duminecă 1 Noembrie la Crișcior (com. Hunedoara). Va vorbi și deputatul cercului dnul *Vasile Damian*, organizatorul adunării. Să răsunе munții de strigătele voastre de împotrivire alegătorii români! Să arătați că nu vă lăsați și mai năpăstuiți din cât năpăstuiți sunteți, prin cea mai mare fărâdelege politică ce amenință asupra voastră.

Alte adunări.

Ni-se comunică convocarea adunărilor de protestare în contra votului plural pe ziua de 1 Nov. în comunele: *Broșteni*, *Ticvanul-mic*, *Oravița-română*, *Jibot*, *Cudjir* și *Șeica-mare*, iar pe 8 Noembrie în comunele: *Răcășdia* și *Ticvanul-mare*.

Încă 7 Adunări.

Primum la Închiderea ziarului telegrafic știrea, că Duminecă, la 1 Noembrie se vor organiza 7 adunări de protestare împotriva votului plural în comunele: *Cacova*, *Galeș*, *Rod*, *Apoldul-mic*, *Ludoș*, *Topârcea* și *Aciliu*, com. Sibiu.

La adunarea poporală din Brașov.

Deputații dietali români Dr. Teodor Mihali, Vas. Goldiș și Dr. Vaida-Voevod s'au anunțat, că vor lua parte la adunarea poporală convocată pe Duminecă în 1 Noembrie 1908. E speranță să vină și alți deputați ai clubului național. Rugăm pe ai noștri — scrie „Gazeta” să se prezinte în număr cât se poate de mare. Și damele sunt bine văzute la asemenea ocazii.

Adunări oprite.

Adunările de popor din *Turmaș*, *Tudaș*, și *Beriu* au fost oprite de pretorul cercual subț cuvânt, că nu poate fi de față la adunările acestea.

Adunările din Târnavă-mică — oprite.

— Prin fir telegrafic. —

Adunările poporale convocate pe Duminecă în comunele *Șonfalău* și *Cetatea de Baltă*, comitatul Târnavă mică, au fost oprite de către pretorul, pe motiv că dsa nu poate permite mai multe adunări într'o zi.

Mișcarea culturală.

Concurs. „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” publică concurs pentru următoarele stipendii:

1. Un stipendiu de cor. 120 — din fundațiunea Ioan Gallianu de Keskés pentru un elev de naționalitate română, care urmează la vre-una din școlile medii din Transilvania. Se vor prefera, în înțelesul literelor fundațiionale descendenții familiilor Pop și Antonu.

2. Un stipendiu de cor. 200 — din fundațiunea Georgiu Boeriu din Vad, pentru un elev de naționalitate română, înrudit cu fondatorul, care urmează la vre-una din școlile medii din patrie; iar încât nu s'ar găsi petenți se vor da 2 ajutoare de câte cor. 100 la 2 tineri cari învață vre-o meserie și sunt înrudiți cu fondatorul.

Cererile pentru aceste stipendii se vor înainta comitetului central al Asociațiunii (Sibiu, strada Morii Nr. 6) până la 1 Decembrie n. a. c., însoțite de următoarele acte;

- a) Certificat de botez;
- b) Certificat pe anul școlar 1907/8;
- c) Certificat de paupertate; eventual
- d) Actele cari să dovedească înrudire cu fondatorul.

Cererile întrate după terminul indicat nu vor fi luate în considerație.

Sibiu, din ședința comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în 16 Octomvrie 1908.

Iosif Sterca Șuluțiu,
prezident.

Astra la B.-Lazuri. Membrii despărțământului Beiuș al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român” se convoacă în adunare cercuală, în comuna B.-Lazuri, pe 8 Nov. st. n., (Duminecă) la orele 10 a. m.

Ordinea de zi:

1. Cuvânt de deschidere.
 2. Inscrierea delegaților din agenturi.
 3. Raportul comitetului și al casierului.
 4. Constituirea deosebitelor comisii.
 5. Prelegere poporală.
 6. Desbateri asupra promovării alfabetismului și a prelegerilor poporale.
 7. Raportul comisiunilor.
 8. Eventuale propuneri.
- Beiuș, la 25 Octomvrie 1908.

Nic. Fabian, dir. desp.

Demoralizare în literatură.

Di Chendi șade pe un scaun al »Academiei Române«. S'ar putea atunci să-și mănjească manuscrisul de mare preț cu numele unui profesor de liceu? Mediocritățile trebuiesc tratate și când n'ar exista! Mă rog, eu sunt pentru di Chendi un anonim, un profesor de liceu, lată o apucătură a dsale. Astfel aș putea continua și aș găsi a doua, a treia și a patra și — așa mai departe. Di Chendi trăiește în polemica dsale din apucături, — ca duelgii. Aceasta să fie încă o constatare din parte ne.

Dar fiindcă aici nu-i vorba numai de ideile dlui Chendi și ale mele, ci și de influința ce ar putea-o avea un scriitor, care stă de-a dreapta dlui Oct. Goga, trebuie constatat și felul de a scrie al dlui Chendi. Spre scopul acesta noi vom trebui să reluăm chesliunea. Ea nu poate fi decât folositoare pentru orientarea publicului. Și cu atât mai mult în timpurile de azi, când activitatea literară a noastră se poate numi pozitivă și liberă, iar dl Chendi cu tăgăduirile dsale poate câte-odată mai mult strică decât folosi.

Cari au fost părerile dlui Chendi din foliolele dsale »Diletanții?« lată le: 1. Dsa nu e pentru reprezentațiile de diletanți, ci pentru o trupă artistică. 2. Țăranul se poate mulțami cu ele. 3. Ele nu-s îndestulătoare pentru societatea cultă ardeleană. 4. Di Bănuțiu nu e actor, ci numai om inteligent. 5. Suspendarea burselor e o greșală. 6. Di Chendi face aluziuni la societatea brașoveană; care își petrece de minune cu ocazia probelor pentru reprezentații.

În articolul meu »Duelgii literari« eu îi opun următoarele păreri și constatări: 1. Di Chendi nu face bine răsându-și de diletanții din Brașov. (De ce a adăugat cuvântul »Brașov«?). 2. Di Chendi nu cunoaște bine dezvoltarea culturală a noastră. 3. Scopul »Societății pentru fond de teatru« este crearea unei trupe de artiști. 4. Nimeni nu cere deocamdată să se facă artă teatrală înaltă. 5. Va trebui să se organizeze trupe de diletanți la orașe. 6. Acestea să joace în orașele și sate. 7. Ca public să se albe în vedere *indeosebi* poporul mai puțin cult. 8. Conducătorul acestei mișcări trebuie să aibă talent de organizație și poate fi mai puțin artist. 9. Diletanții din Brașov nu jucău de plăcere, ci fiind conștii că-și împlinesc o datorie. 10. Având în vedere efectul și influința unei reprezentațiuni teatrale la noi, ea înseamnă pentru cultura noastră națională mai mult, fie și numai cu diletanți, decât una cu artiști în București. (Cine nu vrea să creadă, n'are decât să nu creadă; noi suntem realști și credem în adevăr!) 11. Când va fi o trupă, va încetă diletantismul. 12. În sfârșit folosindu-ne de aceleași arme, făceam și noi aluzii la apucăturile provocatoare ale dlui Chendi, cari seamănă cu acelea ale unor duelgii de cafeana, și la alte însușiri ale dsale.

Acum iată ce scoate el, di Chendi, din articolul meu. Zice într'o notiță adăugată folioletoanelui dsale »Scriitorii ardeleni«, — vezi Doamne — în coada folioletoanelui, își va fi gândit di Chendi zâmbind malțos, că eu ași fi spus în articolul meu următoarele: 1. Că nu umblu prin cafeana (cum umblă di Chendi). 2. Nu știu face bizele (cum știe face di Chendi). 3. Nu mă știu bate în duel literar (cum știe di Chendi). 4. Că o reprezentație de diletanți în Ardeal face mai mult decât una artistică în București. 5. Că diletanții sunt mai buni decât oamenii de talent.

Și îi pare bine, că a putut storce din articolul meu aceste constatări.

Acum faceți comparația și recunoașteți că di Chendi nu are un principiu sănătos când reproduce scrisul altora. Căci Dsa ia din articolul meu două *asemnări* și le prezintă ca fiind *păreri* de ale mele; ia apoi o *aluzie* și o *înălțime* ca fiind iarăși o *constatare* din articolul meu; sfârșit că aș fi zis, că diletanții ar fi mai buni decât artiștii, și-mi schimbă astfel părerea mea, care e, că diletanții sunt deocamdată și între împrejurările actuale îndestulători. Numai supt punct 5. face constatarea adevărată, pe care eu o susțin

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —
Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 st.

Comandele prin poștă se satisfac repede și punctual.

Preparatul medical și chimic au fost premiați la expoziția igienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de merit franceză și cu diploma de distincție.

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al
CREMEI MAKOI-IDEAL
care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.
Face să dispară roșafa feței, piștruiile, petele de ficat și toate necurătențiile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Se capătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — — Makó Ujváros — —

și acum în interpretarea ce i-o dau eu și nu dl Chendi.

Deci vedeți a doua, a treia, a patra apucătură. Nu e dl H. Chendi un adevărat duelgiu literar? Și nu se poate vorbi de demoralizare în literatură, când dl Chendi se conduce în polemicile dsale de astfel de principii?

Prin răspunsul dlui Chendi (din coada foiletonului dsale cu coadă și fără cap) se dovedește deci, că 1. Dsa nu are ce răspunde, recunoscând astfel greșala ideilor dsale și 2. recurge totuși la un răspuns, pentruca să facă pe om să creadă, că el, Dl Chendi cel de pe scaunul academic, a rămas învingătorul. Aceasta e ultima apucătură de duelgiu. După acestea mie îmi poate părea numai rău, când dl Chendi crede, că se poate discuta și documenta cu „cafenele și bizele“.

Mai bine zi un „Doamne miluește-mă“ și astâmpără-te!

Brașov, 28 Octomvrie n. 1908.

Dr. Alexandru Bogdan.

Dela societatea română ortodox-jubilară-imperială din Viena.

Onorată Redacție!

Dl Constantin Alimaneșteanu, inginer de mine și deputat în București, a binevoit să se înscrie de membru ctitor, iar doamna Maria Dumitru Bilcescu de membru fondator, contribuind astfel cu o sumă atât de însemnată la realizarea frumosului nostru scop spre mărirea și înaintarea neamului românesc. Scrișoarea Domniei lor, ce lăsam să urmeze, ne arată fapta adevărat creștinească, împlinită cu atâta abnegație:

„Cinstite Părinte! Am citit statutele „Soc. Rom. Ort.-Jubilar-Imperială etc. în Viena.“ În temelul dispozițiilor culturale și naționale din aceste statute doresc să fiu și eu înscris ca membru ordinar ctitor în condițiile următoare:

1. În scriptele societății să figureze participarea mea astfel: ctitori-familia Constantins Sarmizegetuza Alimaneșteanu cu fiul lor Dumitru.

2. În caz de nu se va construi biserica proiectată, eu îmi rezerv tot dreptul de a dispune de cele două mii coroane pentru alte scopuri culturale și naționale, ce voi găsi ca cale.

3. În diptichul bisericii să fie înscrise pomelnicile viilor și a morților, pe cari îi alătur.

Dacă acestea condițiuni vor conveni comitetului societății, vă rog să primiți acuma suma de 1500 (una mie cincisute) coroane, iar restul de cincisute să-l trimit din țară. În același timp vă vestesc, că și soacră-mea Doamna Maria Dumitru Bilcescu, dorește să fie înscrisă ca membră fondatoare.

Acuma dă două sute (200 cor.) iar restul de 300 cor. îl va da peste 4—5 luni.

Binevoii a primi, Cinstite Părinte, expresiunea sentimentelor mele de distinsă considerațiune. — Constantin Alimaneșteanu m. p. Comitetul bisericesc le aduce și pe aceasta cale pentru marțimosul dar mulțămitele sale cele mai cordiale, asigurându-i totodată de recunoștința noastră și a urmașilor.

Aceasta faptă marțimoasă și nobilă a domnului Cons. Alimaneșteanu și a soacrei D-sale Maria Dumitru Bilcescu nu mai are lipsă de nici un comentariu. De dorit este ca și alți români, cari dispun de mijloace să imiteze frumosul exemplu dat de dl Const. Alimaneșteanu, căci e spre înălțarea sufletelor și a poporului nostru. Noastră românilor, fiind un popor tânăr și mic la număr, nu ne este permis a privi cu indiferență la risipirea forțelor noastre în sânul alor popoare. Santem peste o mie de români creștini stabili în Viena, o mulțime de studenți și meseriași, cari au venit aici pe câțva timp să și agonisească învățătura. Aceștia ne aflăm departe de ai noștri în mulțimea străinilor în capitala Austro-Ungariei, de care ne leagă pe de-o parte recunoștința, ce avem de purtat așezămintelor de cultură, în cari am studiat aproape toți bărbații noștri cei mai vestiți, iar pe de alta parte rolul cultural al Vienei, ce sporește pe zi ce merge pentru neamul nostru. Santem aproape 4 mili-

oane de cetățeni ai aceleași împărății, cari trebuie să-și întemeieze așezăminte culturale în metropola ei spre a ni-se îmbunătăți soarta noastră pe viitor și spre a putea fi puși pe aceeași treaptă cu celelalte popoare ale acestui imperiu, cari au ajuns la ținta dorită consolidându-se mai în cercuri străne tocmai acolo, unde a fost lipsă să influențeze mult. Cel mai puternic ciment dintre fiit unui neam este credința în Dumnezeu și legea strămoșească. Credința și legea strămoșească este una din esențele principale, cari susțin, și edifică un popor. Ea este trunchiul neperitor, din care răsar mii de mlădițe tinere și pline de viață și pătrund ca niște fire de oțel prin toate încheieturile vieții culturale ale unui popor, este grăuntele de muștar, care este mic la început, dar crescând, și făcându-se mare, paserile cerului află adăpost sub umbra lui.

Noi românii Vienei, fiind adânc pătrunși de aceste adevăruri, ne-am pus gând în bunul D-zeu, să ne consolidăm, într-o parochie gr. or. națională, să ne zidim un locaș sfânt, și un internat pentru studenții români de pretutindenea, cari își urmează studiile la Viena. Mijloacele de cari dispunem, sunt modeste, din care cauză ne adresăm către toți românii voitori de bine să contribuie fiecare după puterile sale la realizarea planului nostru înscriindu-se de membri în societatea noastră. Pentru comitet: Viena, 26 Oct. 1908. Dr. Victor Roșca, secretar. Alexandru Lupu, General i. r. președinte.

Criza orientală.

Ziarul »Le Temps« și negocierile orientale.

Ziarul »Le Temps« regretă că negociațiunile privitoare la chestiunile orientale s'au făcut cam un fel de duel: un exemplu din cele din urmă este convorbirea acordată de ministru de externe rus Iswolski unui redactor rus al ziarului »Novoje Vremja«.

Dl Iswolski vorbește după punctul de vedere rusec; poate că el consideră că are dreptul să judece în mod sever politica austro-ungară, dar trebuie să știe că asemenea declarațiuni nu vor putea să ușureze cabinetului vienez primirea programului conferinței. Să nu creadă dl Iswolski că conferința va câștiga ceva a fi prezentată sub pavilionul rusec și ca o răzbunare diplomatică. Această afacere care eră așa de simplă în ziua de 4 curent a încercat de atunci grave complicațiuni.

Ziarul parizian e de părere că cancelarul d'Aehrenthal a pregătit anexarea cu multă prudență.

Ce zice »Gazeta din Colonia«.

O telegramă din Berlin publicată de »Gazeta din Colonia« spune că dificultățile care mai există în situațiunea actuală se bazează pe antagonismul dintre Austria și Rusia în cece privește programul conferinței, dar că se speră că convorbirile în curs între cabinetele din Viena și Petersburg vor izbuti la un rezultat favorabil; în orice caz, Germania nu se va despărți de Austro-Ungaria în privința acestor chestiuni: despre acest lucru trebuie să fie absolut convins Iswolski în urma convorbirilor avute la Berlin.

Apropiere între Turcia și Bulgaria.

Se anunță din Constantinopol: După informațiunile diplomatice; pare că negociațiunile turco-bulgare au luat o mai bună înfățișare.

Deschiderea Sobraniei.

Ieri după amiazi Soveranul Bulgariei a deschis în mod solemn sesiunea ordinară a Sobraniei printr'un discurs al tronului.

Zilele trecute consiliul de miniștri a discutat îndelung asupra chestiunei compensațiunilor, rezultatul acestor deliberațiuni este ținut secret și va fi supus în curând Sobraniei.

Cercurile oficiale asigură că guvernul se arată acum dispus să facă concesii în ce privește chestiunea compensațiilor, dar e temerea că această hotărâre va întâmpina o oarecare rezistență din partea majorității și să zdruncină prin urmare situațiunea cabinetului.

Un memoriu al Turciei.

Datoria publică turcească a remis Porței un memoriu discutând pretențiunile datoriei publice asupra tributului bulgar și a dăjdiei pentru Rumelia de est. Aceste pretențiuni ar fi motivate de tratatul dela Berlin, de statutul organic al Rumeliei de est, de convențiunea turco-greacă din 1881 și de decretul »Moharrem«.

Marele vizir a comunicat ieri mai multor diplomați că răspunsul Porței în privința programului conferinței e gata și va fi trimis în curând puterilor.

Relațiile turco-bulgare.

Ziarul »Times« adă din Sofia cu data de 27 Octombrie, că nota identică prezentată guvernului ieri dimineață de către reprezentanții Angliei, Franței și Rusiei, consiliază a se trimite un reprezentant la Constantinopole pentru a obține recunoașterea independenței și a conveni cu Turcia asupra unei drepte despăgubiri. Germania și Italia au aprobat această notă. Se așteaptă răspunsul Bulgariei, care se crede că va fi favorabil. Guvernul a decis deja să libereze 75.000 rezerviști și dintre soldații cari trebuiau să fie liberați.

NOUTAȚI.

ARAD, 30 Octomvrie n. 1908.

— Cătră organizatorii adunărilor poporale. Rușăm raport telegrafic despre reușita adunărilor!

— Sporesc jertfele lui Apponyi. Comisiunea administrativă a destituit pe inv. Ilie Jumanca, din Basesți (com. C-Severin), după un serviciu de 25 ani — om cu 6 copii — pentrucă nu poșede limba unguerească.

Iar la ziua cea de judecată, față'n cer cu Dnul sfânt — cum își va descărca povara de pe cunoștință becisnicul ministru?

— Manifestațiile din Praga. După cum se anunță din Viena, autoritățile civile din Praga au cerut intervenția armatei pentru restabilirea ordinii în oraș, comandantul corpului de armată din Praga, generalul Koller însă a răspuns că armata nu e pentru asemenea scopuri. Guvernul țării, după acest răspuns, a cerut ajutor dela ministrul de războiu dl Schönaich, acesta însă a aprobat răspunsul generalului Koller. Intervenind baronul de Aehrenthal, în sfârșit s'a trimis totuș trupele necesare pentru restabilirea ordinii.

Ieri au fost violente ciocniri în orașele Trautenau, Bux și Aussig.

— Cuvântul regelui. Ieri seară oamenii partidului socialist au lăpt mai multe mii de placate pe stradele capitalei, cu textul: »Poate regele să și calce cuvântul? Andrássy spune, că da. Poporul așteaptă, că nu. Ce a promis regele că va da Ungariei? Vot universal, egal și secret«.

— Din Oradea mare. Ni-se scrie că la parohia Șimand, sediul protopopesc Șimand, a fost numit și întărit de paroh părintele din Bateni Ioan Turdeanu, un preot cu înalte și frumoase pregătiri. Intr'adevăr pot fi mândri șimândanii, că Ven. ordinarat de Oradea le trimite pe cel mai vrednic și neobosit preot al clerului diecezan, care va fi sufletul și conducătorul acelu district protopopesc.

— Curs pentru analfabeți în Oradea-mare. Cu plăcere înregistrăm știrea primită dela un prieten al ziarului nostru, că la preparandia gr.-cat. română din Oradea se deschide un curs separat pentru instruirea gratuită a analfabeților la scris și cetire.

— Adunarea fondurilor din Năsăud s'a ținut Joi fiind de față 34 membrii din 57. Adu-

narea — scrie »Rev. Bistriței« — nu a primit dimisiunea dlui Dr. D. Ciuta din funcția de președinte, iar în urma stăruințelor adunării d-sa a rămas și mai departe în funcție, după ce a dezvoltat un frumos program de activitate a fondurilor, tratând foarte precis și ființa și natura de drept a celor două fonduri. Aceste au fost aprobate unanim de adunare. S'a primit apoi bugetul și s'au rezolvat celelalte afaceri.

— **Alegeri pentru congres.** Ni se scrie: *Onorabilă Redacțiune!* Azi s'a întrunit aici colegiul președesc al tractelor Timișoara B. Comloș, în scopul alegerii unui deputat din cler la congresul național bisericesc.

Din acest colegiu Vă comunic un singur moment.

Erau prezenți mai mulți preoți din tractul B. Comloșului, cari în cadrul Regulamentului ceruseră, ca înainte de efectuarea candidărei, colegiul să se prefacă pe 5—10 minute în conferință. Propusese aceasta preotul Ter. Opreanu din Ceradul-sărbesc, tractul: B. Comloș. O cerusă fără ca preoțimea tractului Timișorii să știe ce doreau cei din tractul B. Comloș. Să face contra propunere și propunerea preotului Opreanu durere, cade.

Fără să se cunoască barem intenția preoților prezenți din tractul B. Comloș, majorizați fiind, li-s'a denegat posibilitatea de a discuta asupra unei chestii de interes general pentru preoțime.

Rezultatul alegerii: Dr. Traian Puticiu ales cu totalitatea voturilor preoților din tractul Timișorii. Preoții din tractul B. Comloș n'au votat.

— **Curs pentru analfabeți.** Invățătorul Teodor A. Bogdan din Bistrița s'a hotărât — scrie »Rev. Bis.« — a ține în seriile de larnă un curs de seară, cu bărbaii cari nu știu scrie și citi. Cursul îl va ține gratuit și începând cu 1 Nov. se va ține de la 7—8 ore. Cei ce vreau a lua parte sunt rugați a se anunța până în 30 Octomvrie.

— **Bandiții temerari — prinși.** Am scris în numărul de ieri despre hoția fără de păreche săvârșită la banca comercială din Pesta-nouă. Hoții au fost apucat drumul spre Gödöllő, dar mai întâiu au îngropat banii în o pădure din apropierea Pestei. Unul din hoți întorcându-se dela Gödöllő spre Pesta, a fost prins de detectivi în gara Kisterenye. Celalalt a fost prins în Budapesta. Amândoi hoții sunt originari din Rusia și ce e mai interesant, ei nici nu știu alte cuvinte ungurești afară de amenințările pe care le-au întrebunțat la jăfuire. La început au negat totul dar fiind aduși în fața directorului și a funcționarilor de bancă, au fost recunoscuți și astfel au fost nevoiți să mărturisească faptul. Suma furată s'a aflat în pădure lipsind din ea numai 1000 și ceva de coroane.

— **Fumuri grecești.** Cetim în „Conservatorul“: E interesant de știut, în împrejurările actuale, care este părerea presei grecești asupra reluării bunelor raporturi cu România. Departele de a recunoaște necesitatea unei împăcări sincere și leale cu România, ziarele din Athena se arată dimpotrivă foarte războinice și țin un limbaj cu totul dușmănos, față de ea. Iată într'adevăr cum apreciază un important organ athenian foloasele cari ar rezulta pentru Grecia din deschiderea strâmtoarei Dardanelelor, pentru vasele de război și de comerț ale tuturor puterilor:

„Libertatea Dardanelelor n'ar trebui să displacă Greciei. Ea este făcută pentru a mări, nu pentru a micșora puterea sa ca stat, din moment ce Grecia este singura forță maritimă, care contează în orient.

„Câteva exemple vor face să se poată pricepe mai bine afirmațiunile noastre. Românii s'ar fi aventurat ei la excesele făcute contra Elenilor,

tribunalele lor ar fi achitat, în aplauzele auditorilor, pe asasinii grecilor, pe aceia cari au insultat drapelul grecesc și au violat localurile consulatelor grecești, dacă ar fi avut teamă de apariția unei escadre grecești la Constanța sau la Galați, dacă ar fi avut teamă de un blocus maritim pe tot țărmul românesc? Mai e permis să ne îndoim?“

Pe acest ton vorbește întreaga presă grecească, la adresa României și relevând faptul, nu putem decât să deplângem o asemenea mentalitate. Fanfaronada și megalomania ridiculă nu părăsesc pe greci, nici chiar în momentele cele mai grele și articolele presei din Athena sunt nu numai o dovadă de sentimentele lor, dar și un leac, în acelaș timp pentru acei români, cari vor, cu orice preț, o împăcare cu regatul lui Gheorghios Protos.

— **Novelli în »Le Voile du Bonheur«.** Cu toții ne reamintim de sgomotul care s'a făcut în jurul piesei dlui Georges Clemenceau »Voile du Bonheur« jucată la teatrul Renaissance.

În aceasta dramă e vorba de un orb, Tchang I. căruia revenindu-i de odată vederea, observă că femeia sa i-l înșală, că fiul său i-l batjocorește și că servitorii săi i-l fură. Dar Tchang I. e un filosof chinez, fervent discipol al lui Confucius; în fața păcătoșeniilor lumii și pentru a nu le mai vedea își scoate ochii.

Celebrul tragedian italian Ermete Novelli a jucat zilele trecute rolul lui Tchang I la teatrul Carignan din Turin. Ziarele italiene nu găsesc cuvinte să-și exprime admirația lor pentu piesa primului ministru al Franței pe care o găsesc »de o filosofie profundă«. Novelli a cărui artă nu e în de ajuns cunoscută »a dovedit încă odată geniul său dramatic«.

— **Congresul Archeologilor și al Paleontologilor.** Zilele trecute a avut loc la Milano congresul archeologilor și al paleontologilor. Cu această ocazie la Muzeul Topografie s'au mai deschis încă cinci săli. Într'una dintrânsele se vor pune obiectele găsite în urma săpăturilor dela Corneto Tarquinia.

În ședința de deschidere a congresului a vorbit profesorul Luigi Adriano Milani despre Italic și Etrusci, arătând asemănările și deosebirele dintre ei. S'au făcut mai multe comunicări între cari aceia a doctorului Pernier asupra ultimelor săpături din Feste; a profesorului Taramelli, directorul muzeului din Cagliari asupra primei civilizațiuni a Sardiniei. Această comunicare este de un interes deosebit pentru că se bazează pe ultimele săpături despre care nu s'a vorbit până acum. Ultima comunicare a fost aceia a profesorului Ghirardini asupra diferitelor rituri funebre în mormintele italice.

— **Dela institutul Franței.** Sâmbăta trecută a avut loc ședința publică anuală a acelor 5 Academii sub președinția dlui Babelon președintele Academiei de inscripțiuni.

Dupăcum se obișnuște președintele Academiei a deschis ședința aducând un ultim omagiu memoriei membrilor diferitelor Academii morți în cursul acestui an și arătând cum fiecare a lucrat pentru adevăr și frumos.

Dnl Babelon anunță, că premiul de lingvistică, fondat de dl de Volney și destinat să răsplătească cea mai bună lucrare de filologie comparată a fost astfel împărțit.

Un premiu de 1.400 lei s'a acordat dlui Lazăr Șăineanu pentru lucrarea sa intitulată »l'Argot ancien (1455—1850);« o medalie de argint dlui Adam Mischlich pentru lucrările sale asupra limbii haoussa (manual, dicționar și documente).

Au vorbit d-nii: Maurice Donnay, din partea Academiei franceze: Reflexiuni asupra recom-

penselor școlare; A. Lacroix delegatul Academiei de științe: Ultimele zile ale Erculanului și Pompei; Luchaire din partea Academiei de științe morale și politice: Un diplomat și Guiffrey, din partea Academiei de arte frumoase: André Le Nostre.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 29 Octomvrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	24 80—24 82
Săcară pe Oct.	20—20 02
Cucuruz pe Malu	15 10—15 12
Ovăs pe Oct.	17 08—17 10

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa — — — —	23 K. 60—25 K. 10
Din comitatul Albel —	23 > 40—24 > 65
De Pesta — — — —	23 > 45—24 > 70
Bănățenesc — — — —	23 > 50—25 > 10
De Bacica — — — —	23 > 50—25 > 10
Săcară — — — —	19 > 70—19 > 85
Orzul de nutreț, cvalit. I.	16 > 05—16 > 20
> de cvalitatea II.	15 > 70—15 > 95
Ovăs de I.	16 > 85—17 > 15
> > II.	16 > 35—16 > 65
Cucuruz vechiu — —	17 > 80—18 > —

BIBLIOGRAFIE.

În editura librăriei Ciurcu în Brașov, a apărut și se află de vânzare următoarele cărți:

1. »Curiozitate femelască«, comedie într'un act de M. Popescu. Prețul 40 fil.
2. »Artistele«, comedie într'un act de M. Popescu n. Bogdan. Prețul 30 fil.
3. »Lăsată secului«, comedie într'un act de M. Popescu n. Bogdan. Prețul 40 fil.
4. »Șapte și nici o ispravă«, comedie într'un act de M. Popescu n. Bogdan. Prețul 40 fil.
5. »Milionul«, comedie într'un act de M. Popescu n. Bogdan. Prețul 40 fil.
6. »Nicolae Vulpea«, piesă din popor de Romul Muntean. Prețul 70 fil.
7. »Cântecul cocoșului«, comedie într'un act de Z. Bârsan. Prețul 40 fil.
8. »Sluga la 2 stăpâni«, comedie în 2 acte de Z. Bârsan. Prețul 60 fil.
9. »Dela Nord la Sud«, comedie într'un act de Z. Bârsan. Prețul 60 fil.

În editura librăriei Sococ & Comp. din București a apărut și se află de vânzare următoarele:

1. „1877 schițe din război de Em. Gârleanu prețul 30 de bani.
2. „Poeziile Văcăreștilor“ de Al. Odobescu prețul 30 de bani.
3. „Morărița lui Alarcon“. Trad. de Nic. Basilescu prețul 30 de bani.
4. „Facerea lumii“ povestire de Ion Dragoș prețul 30 de bani.
5. „Poezii“ de Corneliu Moldovan prețul 30 de bani.
6. „Antigona“ lui Sofocle, Trad. din grecește de M. Dragomirescu prețul 30 de bani.
7. „Halima“ sau o mie și una de nopți. Trad. de Barac prețul 30 de bani.
8. „Nuvele alese“ de A. Ceha. Tradus din ruseste de N. Dunăreanu prețul 30 de bani.
9. „Povestirile lui Mihail Eminescu“. Cu studii literare de M. Dragomirescu prețul 55 de bani.
10. „Nevestele artiștilor“. Tradus de Em. Gârleanu prețul 55 de bani.

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Nichin.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás és T-sa măstru de monumente și pietre de alamă.

Fabricație proprie de marmură, granit, soană, labrador etc., din pietre de marmură și granit se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Căminul și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-l. nr. 21.** Telefon 664.
Filiale: Nagyvárad, Nagysebán, Déva și Bánpatok.

„PATRIA“
Societate de economii, societate pe acțiuni, Blaj.

AVIZ.

Un absolvent al școlii comerciale,
ce posedă perfect în scris și vorbit limba
română, află imediat aplicare la institutul
„PATRIA“ din Blaj.

Directiunea.

Un candidat de avocat

La momentan aplicare, pe lângă condițiuni
favorabile, în cancelaria avocatului

Dr. Emil Montia,

(Magos, com. Arad.)

Șiria.

Prețul cărnurilor

Am onoare a aduce la cunoștința on. publică că înce-
pând cu ziua de azi, am scăzut prețul al cărnurilor :

Carne de vită îngrășată :

1 klg. carne de vită îngrășată partea dinainte 48 cr. 1 klg.
carne de vită îngrășată pentru supă 60 cr. 1 klg. carne
de guliș 56—60 cr. 1 klg. carne de friptură, roșbraten
pulpa de sus, pește albă 68 cr.

Carne de vițel bătrân :

1 klg. carne de vițel bătrân, partea dinainte 48—52 cr.
1 klg. carne de vițel bătrân partea dinapoi 64—68 cr.

Carne de vițel tânăr :

1 klg. carne de vițel tânăr partea dinainte 68 cr. 1 klg.
carne de vițel tânăr partea dinapoi 88 cr.

Carne de porc :

1 klg. carne de porc 72 cr. 1 klg. cotlete de porc 80 cr.
1 klg. untură curată topită 68 cr. 1 klg. stănină 70 cr.

Solicitând părtinirea onoratului public sunt

cu deosebită stimă :

George Farkas

Arad, strada Forray, (în casa lui Kristyory).
Lângă magazinul de bere a lui Deutsch.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră
150 de litri de apă, pen-
tru care consumă ca com-
bustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efectuează imediat și se trimit
cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15

Prima atelier de aurituri de biserică și pictură de icoane bisericesti din Ardeal

Se recomandă în atențiunea
parohiilor, primește tot felul de
aurituri bisericesti, cu aur veri-
tabil și picturi de icoane sfinte
cu prețuri favorabile și garanție.

Primește tot felul de reparaturi,
ăurituri noi și improspătarea
picturilor, lucru exact și repede.

Solicitând încrederea on. pu-
blic rămân cu stimă :

Sipos Ödön

auritor de biserică și pictor de icoane și.

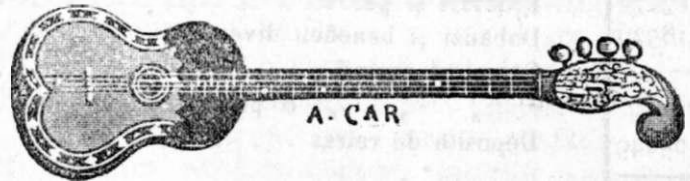
Brassó

Hosszu utca 39 sz.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor
de a-și procura cineva instrumente mu-
zicale de tambură :: ::

Andrija Car

Ruzicna ul 1. **ZAGREB** Vlaska ul 22.

Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele
mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat.
Preț curent trimis gratuit și porto franco.

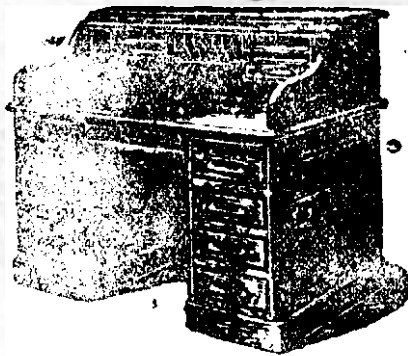
Gergely István,

măsar de edificiu și mobile de artă.
Fabrică cu desene patentate.

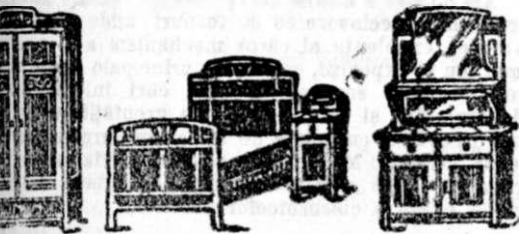
Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și
provincie : primește montarea edificelor
școlii și bucătărilor, precum și ca-
fenele, biurouri, și prăvălii mai departe
increază portale după desenul dat sau
după desenul propriu dela cele mai sim-
ple până la cele mai complicate cu preț
favorabil și executate cu punctualitate.

Lucrul bun și frumos nu e scump.

Masă de desen patentată
atât pentru școli cât și pentru
scopuri particulare, potrivită
pentru orice formațiune cor-
polară. — Primește aranjarea
bisericilor a școlilor și a
locațiilor, a cafenelelor biu-
rourilor etc. după modele date
sau după desene proprii dela
cea mai simplă executare,
până la cea mai complicată.

Prima fabrică pentru slefuitul sticlei, pentru
lucrări artistice de sticlărie și fabrică de
oglinzi din sudul Ungariei

Arad V, Pécskai-ut 17. Telefon 525.

va pune în funcțiune uzinele sale în ziua de 21 Oct. 1908.

Efectuește repede și ieftin comenzile următoare :

Oglinzi șlefuite sau simple, lucrări de sticlărie
artistică încadrate în aramă pentru instalații de
vitrine, geamuri călite, oglinzi de Venetia. Lustruiri
— de oglinzi vechi cu prețuri moderate. —

AVIZI!

Avem onoare a aviza on. public
precum și stimați clienți, cari cu a-
propierea timpului de toamnă și iarnă

cele mai trainice și mai
ieftine ghete

fiind lucru de mână, se pot cumpăra la

**Asociațiunea
Călțunurilor**

Szabadság-tér Nr. 14

(la cisma roșie)

Aradi Czipészek Term. Szövetkezet

IUSTIN OLARIU
cond. societății.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

1907. 13 Octomvrie.	ACTIV	1908. 4 Octomvrie. 11 Octomvrie.
142325731	101320731 Reserva metalică Aur. 90381664	127873710 127681664
370173	41005000 " Trate Aur 37300000	397564 380861
85902078	Argint și diverse monete	71948997 73907313
15448800	Portofoliu Român și Străin	34045265 33673133
20426728	*) Impr. contra ef. publice 16803000	11999924 11999924
11999924	" " " " in cont curent 16870133	15465553 15465553
15806084	Fonduri publice	3201621 3201621
3253121	Efectele fondului de rezervă	5955686 5961058
5923846	" " amortisarea imob. și material	700842 701110
640068	Imobili	539000 544725
558696	Mobilier și Mașini de Imprimerie	104077759 102038584
106505249	Cheltueli de Administrațiune	— —
—	Deposite libere	28319220 25199132
31500077	" " & provizoriu	26843742 28045525
27240539	Compturi curinți	431368883 428800203
467901114	Compturi de valori	— —
	PASIV	
12000000	Capital	12000000 12000000
23086843	Fond de rezervă	24963687 24963687
3504226	Fondul amortisării imobilelor și material	3764514 3772904
319409200	Bilete de Bancă în circulațiune	283311250 282677990
2077070	Profituri și pierderi	2190642 2190642
1318526	Dobânzi și beneficii diverse	1061031 1156396
—	Compturi curinți	— —
—	" " & provizoriu	— —
106505249	Deposite de retras	104077759 102038584
467901114	Seomptul 5% . *) Dobânda 5 1/2%	431368883 428800203

Un candidat de avocat

cu praxă

afli aplicare imediat în cancelaria subscrisului.

Puj, 29 Oct. 1908.

Dr. Toma Ienciu
adv., Puj com. Hunyad.

Oltoieri
de
struguri

expediasă,
garantând de cel
asortiment bo-
gat, care de ani e recunoscut de primii și cel mai
trăinic:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep

proprietar: Caspari Frigyes,
Medgyes 23. sz. (Nagyküküllő megye).

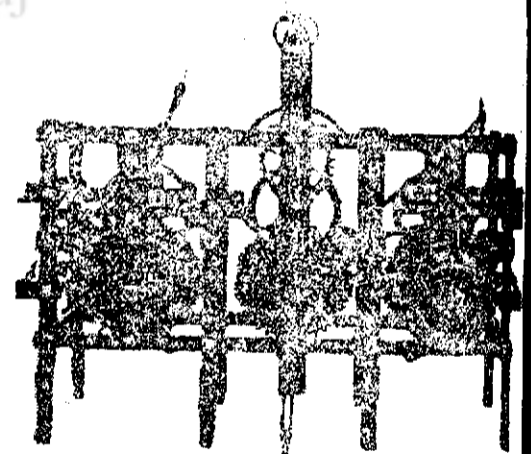
== Pofliti și cereți prețuri curente ilustrate! ==

Din prețul curent se pot celi scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâiu informațiunul dela persoanele cunoscute așa verbal ca și înșcria, despre încrederea ce pot avea în ferma de apă.

MEZEY DEZSO, clasor
de turnuri

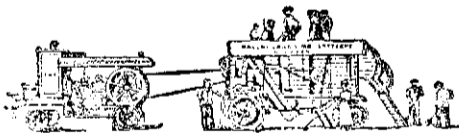
ORADEA-MARE, str. Szent János nr. 320.

Am onoare a atrage atențiunea on. public asupra
erului meu de clasorice de turnuri unde se fabrică
sornice excelente al căror mechanism a fost premiat
mai multe expoziții, cu roatele principale făcute din
roșu, cu fuse separate mobile, cari înlesnesc
clasoriceul și sârma care ține greutatea și din fer
cuit provăzut cu suluri de fer și cu șuruburi cari
lează pendula. Mă anajez a arangea clasorice de
gata, pe lângă garanție și rezponzabilitate, despre
gerea exată a clasoriceilor garantez.

Premiat cu primele 16 premii în anii 1902, 1903 și 1904

Kállai Lajos fabricant de motoare.
BUDAPEST, VI. Gyár utca 28.

Motoarele lui de benzină și
treerătoarele cu locomobil de benzină
au fost distinse la toate expozițiile cu medalie de aur.

Fiecare în interesul propriu, dacă cere preț-curent și explicații despre aceste treerătoarele
cu motor de benzină recunoscute în țară de cele mai bune, precum și despre alte mașini agricole.

Fabrica de motoare a lui Kállai Lajos, în anul acesta a fost
din nou decorată cu medalie de aur de stat.

Cea mai ieftină sorșinte
de cumpărat **mănuși.**

AUGUSTIN ALBRECHT

(mai nainte Cseh Katalin)

ARAD, STR. SALACZ Nr. 1.

◀ Cumpărare de ocazie excepțională. ▶

Mănuși de glacé de dame dela 1 fl. 20, mănuși de glacé și de
Suedia pentru domni dela 1 fl. 30, mănuși pentru militari dela
— — — 80 cr. Irigatoare dela 1 fl. 50 cr.

Bretele de pantaloni pentru domni și copii, legă-
tori de hemie, suspensori, bandage de abdomen.
Specialități de gumă preservative în mare asortiment.

Joan P. Popidan,
măsar de edificii, mobile și billiarde în Sibiu.

Se recomandă în atențiunea onor. public din loc și
din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școlă,
prăvăli și biurouri, montează cafenele și restaurante.

Mai ales atrag atenția on. pr oprietari de cafenele și
și restaurante asupra ate-
lierului meu de biliarde,
unde le săvârșesc pe
lângă prețurile cele mai
moderate și garanție.

